

Klauzula przeciw unikaniu opodatkowania

13 maja 2016 r. Sejm uchwalił wprowadzenie do polskiego prawa klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.

Ustawa przyjęta przez Senat 19 maja 2016 r. obecnie czeka na podpis Prezydenta. **Nowe przepisy wejdą w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.**

Co obejmuje klauzula przeciw unikaniu opodatkowania?

Klauzula ma uniemożliwić dokonywanie sztucznych i sprzecznych z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej czynności w celu osiągnięcia korzyści podatkowej. Zgodnie z dodanym do Ordynacji Podatkowej art. 119a §1, *czynność dokonana przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej, nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny (unikanie opodatkowania)*. Przy ocenie, czy sposób działania był sztuczny, należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- nieuzasadnione dzielenie operacji,
- angażowanie podmiotów pośredniczących pomimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego,
- występowanie elementów prowadzących do uzyskania stanu identycznego lub zbliżonego do stanu istniejącego przed dokonaniem czynności,
- występowanie elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących,
- występowanie ryzyka ekonomicznego lub gospodarczego przewyższającego spodziewane korzyści inne niż podatkowe w takim stopniu, że należy uznać, że działający rozsądnie podmiot nie wybrałby takiego sposobu działania.

Klauzula będzie mogła mieć zastosowanie w przypadku transakcji dających korzyści podatkowe powyżej 100.000 zł w danym okresie rozliczeniowym, a w przypadku podatków, które nie są rozliczane okresowo – jeżeli korzyść podatkowa z tytułu czynności przekracza 100.000 zł.

Jakie będą konsekwencje zastosowania klauzuli?

W razie zastosowania klauzuli, skutki podatkowe czynności będą określone na podstawie takiego stanu rzeczy, jaki mógłby zaistnieć, gdyby dokonano tzw. czynności odpowiedniej. Przez czynność odpowiednią należy rozumieć taką, której podmiot mógłby dokonać, jeżeli „działałby rozsądnie i kierował się zgodnymi z prawem celami innymi niż osiągnięcie korzyści podatkowej sprzecznej z przedmiotem i celem ustawy podatkowej”. Jeżeli natomiast z okoliczności będzie wynikać, że osiągnięcie korzyści podatkowej było jedynym celem dokonania czynności, to skutki podatkowe będą oceniane na podstawie takiego stanu rzeczy, jaki zaistniałby, gdyby tej czynności nie dokonano.

Działanie klauzuli z mocą wsteczną

Przepisy będą miały zastosowanie do „korzyści majątkowej” uzyskanej po dniu wejścia w życie ustawy. W praktyce oznacza to, że klauzula będzie mogła być zastosowana w przypadku, gdy korzyść podatkowa będzie rezultatem rozwiązań wdrożonych przez podatnika przed nowelizacją ustawy. Istnieje więc ryzyko objęcia klauzulą również struktur wdrożonych przez podatników przed wejściem w życie ustawy.

Rada do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania

Nowelizacja przewiduje utworzenie Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania, która będzie opiniować zasadność stosowania klauzuli w indywidualnych sprawach. W skład rady wejdzie 9 osób wskazanych przez ministra finansów (dwie osoby), ministra sprawiedliwości, KRDP, prezesa NSA, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Radę Dialogu Społecznego oraz spośród przedstawicieli szkół wyższych (dwie osoby). Charakter Rady jest wyłącznie doradczy.

Możliwość skorygowania deklaracji podatkowej

Po wszczęciu postępowania z zastosowaniem klauzuli, podatnikowi będzie przysługiwało prawo do skorygowania deklaracji podatkowej przed wydaniem decyzji w pierwszej instancji. Jest to regulacja wyjątkowa - obecnie możliwość skorygowania deklaracji w trakcie trwania kontroli lub postępowania jest wyłączona. Po złożeniu korekty podatnik będzie zobowiązany do zapłaty zaległego podatku z odsetkami za zwłokę, jednak uniknie sankcji karnych skarbowych.

Opinia zabezpieczająca

Przedsiębiorcy, którzy będą chcieli zabezpieczyć się przed zastosowaniem klauzuli, będą mogli wystąpić do ministra finansów o opinię zabezpieczającą. Wniosek o opinię będzie podlegał opłacie 20.000 zł. Czas oczekiwania na opinię ma wynosić sześciu miesięcy. Minister finansów będzie mógł z urzędu zmienić wydaną opinię zabezpieczającą, jeżeli będzie sprzeczna z orzecznictwem TK lub TSUE.

Interpretacje indywidualne

Znowelizowane przepisy wskazują, że nie wydaje się interpretacji indywidualnej, jeżeli stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe stanowi element czynności, co do których istnieje przypuszczenie, że mogą być przedmiotem decyzji wydanej z zastosowaniem klauzuli. Przepis ten dotyczy interpretacji, o które wniosek złożono po wejściu w życie ustawy. W praktyce, powyższe może doprowadzić do masowego uchylania się od wydawania interpretacji indywidualnych przez organy.

Ponadto, ustawa wskazuje, że interpretacje wydane po dniu wejścia w życie ustawy, dotyczące czynności, do których może mieć zastosowanie klauzula, nie będą dawać podatnikowi ochrony. Oznacza to, że pomimo zastosowania się do wydanej interpretacji indywidualnej, podatnik nie będzie miał gwarancji, że w efekcie ewentualnej kontroli nie zostanie wydana decyzja z zastosowaniem klauzuli, określająca zobowiązanie podatkowe do zapłaty wraz z odsetkami.

Z literalnego brzmienia przepisów nowelizacji wynika jednak, że interpretacje wydane przed wejściem w życie ustawy zachowują moc ochronną, jednak stanowisko Ministerstwa Finansów jest obecnie w tej kwestii niejednoznaczne.

Gdyby byli Państwo zainteresowani uzyskaniem dodatkowych informacji w powyższym zakresie, uprzejmie prosimy o kontakt:

Kontakt w KSP:

Magdalena Patryas

Partner

T: +48 32 731 68 53

E: magdalena.patryas@ksplegal.pl

Elżbieta Lis

Partner

T: +48 32 731 68 58

E: elzbieta.lis@ksplegal.pl

KSP Legal & Tax Advice

ul. Chorzowska 50

40-121 Katowice

F: +48 32 731 68 51

E: kancelaria@ksplegal.pl

www.ksplegal.pl

www.taxblog.ksplegal.pl

Mamy nadzieję, że powyższa informacja będzie dla Państwa pomocna. Informacje te nie stanowią opinii prawnej ani porady. W celu uzyskania pełnych informacji lub porady prawnej, prosimy o kontakt. Jeżeli nie wyrażają Państwo zgody na przesyłanie dalszych newsletterów, prosimy o odesłanie tego maila na adres kancelaria@ksplegal.pl w treści wpisując słowo NIE.

© 2016 Wszystkie prawa zastrzeżone